

OKRESNÁ PROKURATÚRA ZVOLEN
Trhová 7, 960 19 Zvolen 1

Číslo: 1 Pv 100/19/6611-58
EEČ: 2-51-901-2020

Zvolen 02.11.2020

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: prečin: zanedbanie povinnej výživy podľa § 207 odsek 1 Trestného zákona

Rozhodol: prokurátorka Okresnej prokuratúry Zvolen

Podľa § 215 odsek 1 písmeno e Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvinenej:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX

miesto narodenia: XXXXX

trvalé bydlisko: XXXXX

väzba: nie

ktorá je trestne stíhaná pre trestný čin:

- prečin: zanedbanie povinnej výživy podľa § 207 odsek 1 Trestného zákona

štádium: dokonaný trestný čin

forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

aj napriek tomu, že bola ako rodič podľa § 62 ods. 3 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinná plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči mal. XXXXX nar. XXXXX a XXXXX nar. XXXXX, v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa § 2 písm. c/ zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení, si túto svoju zákonnú povinnosť v obci XXXXX, okres XXXXX a na iných miestach **od septembra 2018 do 02.11.2020** úmyselne riadne a včas neplnila, keď na výživné nezaplatila žiadnu čiastku, pričom v stanovenom období podľa správy Sociálnej poisťovne nebola nikde zamestnaná a podľa správy ÚPSVaR nebola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, čím jej voči oprávnenému XXXXX, nar. XXXXX, bytom XXXXX, okr. XXXXX vznikol dlh na výživnom **vo výške 1.487,92 €**,

lebo obvinená nebola v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedná.

Odôvodnenie:

Uznesením povereného príslušníka OO PZ Krupina XXXXXXXXXXXX zo dňa 18.03.2019 bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a súčasne podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie XXXXX, nar. XXXXX v XXXXX XXXXX pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť na tom skutkovom základe, že *od septembra 2018 do súčasnosti na adrese XXXXX, okres XXXXX ako aj na iných miestach, kde sa pohybuje, si úmyselne napriek svojej povinnosti, ktorá jej vyplýva z ustanovenia § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov, ako rodič maloletých detí XXXXX, nar. XXXXX a XXXXX, nar. XXXXX, neplní svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, pričom v stanovenom období podľa správy Sociálnej poisťovne nebola nikde zamestnaná a podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, nebola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, čím jej svojím konaním pre otca maloletých detí XXXXX, XXXXX XXXXX trvalé bytom XXXXX, okres XXXXX vznikol dlh za obdobie od 01.08.2018 do 15.03.2019 vo výške 393,12,-€.*

Vec bola následne s poukazom na ustanovenie § 200 ods. 2 písm. a/ Trestného poriadku odstúpená vyšetrovateľovi OR PZ OKP Zvolen.

Obvinená XXXXX v prípravnom konaní uviedla, že ona neverila, že jej deti žijú, keď z domu odišla v septembri 2018, lebo si nerozumela s mužom. Za dané obdobie poslala každému dieťaťu cez starostu po 50.000,- €, pričom sa dozvedela, že ďalšia dcéra si z tých peňazí zobrala 15.000,- € a tým dvom deťom nič nedala. Odmietla uviesť, ako sa k týmto peniazom dostala, pričom uviedla, že nepracovala, ani nemala žiadny príjem. Následne odmietla vo veci vypovedať.

Svedok poškodený XXXXX v prípravnom konaní uviedol, že obvinená odišla z domu začiatkom septembra 2018 a odvtedy sa prestala starať o maloletú XXXXX nar. XXXXX a maloletého XXXXX nar. XXXXX. Pravdepodobne sa zdržiavala v Bratislave a v Českej republike. O deti sa nijako nestarala, nezaujímal sa o ne a hoci sa dňa 15.06.2019 vrátila, domov sa odmietla vrátiť. Následne uviedol, že obvinená výživné ku dňu 13.07.2020 uhradila v plnej výške a zaplatila aj výživné za mesiace júl až október 2020.

XXXXX v prípravnom konaní uviedol, že je starostom Obce XXXXX, pozná pomery XXXXX a vie, že obvinená odišla zo spoločnej domácnosti v septembri 2018, pričom sa o deti prestala starať. Tiež sa mu poškodený sťažoval, že sa obvinená od návratu správa zvláštne a majú podozrenie na duševné ochorenie alebo poruchu. Toto mu potvrdila aj jej matka. Poprel, že by od obvinenej prevzal akúkoľvek finančnú hotovosť, keďže s ňou nebol v žiadnom kontakte.

Nakoľko v priebehu konania vyvstali pochybnosti o spôsobilosti obvinenej náležite sa obhajovať a o jej duševnom stave, pribral poverený príslušník OO PZ Krupina na podklade príkazu sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Zvolen sp. zn. XXXXX zo dňa 19.07.2020, uznesením zo dňa 31.07.2019 podľa § 142 ods. 1 Trestného poriadku znalkyňu z odboru psychiatrie MUDr. XXXXX XXXXX

Dňa 23.09.2019 znalkyňa vypracovala k osobe obvinenej znalecký posudok č. 29/2019, v ktorého závere uviedla, že ambulantné vyšetrenie obvinenej nie je dostačujúce k podaniu znaleckého posudku, pre klinický stav obvinenej, nejasnosti v popise udalostí prípadu obvinenou, prvotné odmietanie vyšetrenia, riziko nespolupráce pre duševnú poruchu a pokračovanie v prečine. Z uvedeného dôvodu navrhla vyšetrenie duševného stavu obvinenej ústavným pozorovaním, po ktorom bude možné odpovedať na zadané otázky v rámci znaleckého dokazovania.

Znalkyňa tiež poukázala na to, že u obvinenej v psychopatologickom obraze počas znaleckého vyšetrenia zistila viaceré nejasnosti a pravdepodobné príznaky duševnej poruchy, keď táto odpovedá často s latenciou, miestami sa javí ako neprítomná, má globálne narušenú pozornosť, vo vnímaní sú suspektné poruchy v zmysle auditívnych halucinácií, myslenie je až hranične inkoherentné, so zárazmi, paranoidnými a emulačnými bludnými obsahmi, nálada je dysforická, emotivita skôr plochšia, s naznačenou ambivalenciou. Správanie sa javí paticky motivované - túlanie sa, pre ňu bizarný spôsob života ako bezdomovec, opustenie maloletých detí a nezáujem o ne, život za posledný rok opisuje nesúvisle, nejasne, záhadne, s určitou dávkou ľahostajnosti. Osobnosť obvinenej aktuálne nemožno presne posúdiť, pravdepodobný je psychotický proces. Výpovede jej blízkych a príbuzných sa vo viacerých aspektoch nezhodujú s jej výpoveďou, dokonca aj oni vyslovili jej zmenu správania.

Na základe vyššie uvedeného, v záujme ďalšieho postupu v tejto trestnej veci, pre účely zistenia skutočností rozhodných pre náležité zistenie skutkového stavu, overenie pravdivosti výpovedí, či existencie základných znakov skutkovej podstaty prečinu zanedbania povinnej výživy, ako aj v záujme riadneho vyšetrenia obvinenej a ustálenia, či táto bola v čase páchania skutku príčetná, resp. či jej pobyt na slobode nie je nebezpečný pre spoločnosť, bol dňa 02.10.2019 pod č.k. XXXXX XXXXX na Okresný súd Zvolen podaný návrh podľa § 148 ods. 3 Trestného poriadku na nariadenie pozorovania obvinenej v zdravotníckom ústave, ktorému návrhu súd vyhovel uznesením č.k. XXXXX zo dňa 04.10.2019.

Následne bola obvinená umiestnená v Psychiatrickej nemocnici Prof. Matulaya v Kremnici, kde bola podrobená znaleckému skúmaniu a dňa 10.07.2020 znalkyne z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria XXXXX a XXXXX doručili do spisového materiálu **znalecký posudok č. XXXXX**.

Zo záverov znaleckého posudku vyplynulo, že u obvinenej nebola v minulosti alebo v súčasnej dobe zistená duševná choroba či porucha v pravom zmysle slova. U obvinenej dominuje jej osobnosť, ktorá je emočne nestabilná, hraničného typu, ktorá pri veľmi intenzívnych emočných zážitkoch a frustračnej záťaži dekompenzuje do obrazu nešpecifikovanej psychózy alebo depresívne. V čase páchania skutku boli jej jednotlivé psychické funkcie, najmä vnímanie, myslenie, správanie a kontakt s realitou, narušené v zmysle depresívno-psychotickej dekompenzácie, pričom keďže sa jedná o maladaptívno, emočne nestabilnú, hraničnú osobnosť, viedlo to u obvinenej k vymiznutiu jej rozpoznávacích aj ovládacích schopností a jej konanie bolo paticky motivované. Obvinená je schopná chápať zmysel trestného konania. Prognóza vývoja osobnosti obvinenej je nepriaznivá, najmä ak nebude z jej strany dodržiavaná liečba, príp. ak by mala zvýšený sklon k užívaniu alkoholu, ak bude

vystavovaná intenzívnym stresom v jej societe a pod. Pobyť obvinenej na slobode nie je v súčasnej dobe z psychiatrického hľadiska nebezpečný. Vzhľadom k psychotickým alebo depresívnym dekompenzáciám jej osobnosti, kedy sa znižujú až vymiznú jej rozpoznávacie a ovládacie schopnosti, navrhli znalci nariadiť obvinenej ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou.

Nakoľko sa závery znaleckého dokazovania javili nejednoznačné, boli znalkyne následne vypočuté.

Znalkyňa XXXXX vo svojej výpovedi dňa 15.10.2020 uviedla, že dňa 09.04.2020 bola uznesením vyšetrovateľa podľa § 142 ods. 1 Trestného poriadku v tejto trestnej veci pribratá ako znalkyňa z Odvetvia psychiatria, pričom spolu so znalkyňou XXXXX podala dňa 08.07.2020 znalecký posudok pod č. XXXXX XXXXX na ktorého záveroch trvá v plnom rozsahu. Porucha osobnosti, ktorou obvinená XXXXX trpí, **patrí tiež medzi duševné poruchy**, ale neznamená, že patrí medzi duševné poruchy z okruhu schizofrénneho, tzv. procesuálne choroby, choroby na celý život s narušeným úsudkom a kritickosťou. U obvinenej bola diagnostikovaná emočne nestabilná porucha osobnosti, hraničný typ, na základe povahových čŕt, ktoré táto osobnosť má (bližšie popísané v texte znaleckého posudku), ako aj samotný nižší intelekt. Obvinená má svoje adaptačné schopnosti a schopnosť prispôbovať sa nepriaznivým zmenám v živote znížené a práve preto v takýchto obdobiach dochádza u nej aj k psychotickým dekompenzáciám, t. z. že má narušené vnímanie, myslenie, náladu a jej správanie je bizarné, čiže mimo realitu, kedy nie je schopná ovládať svoje správanie, pretože v danom čase je jej úsudok choromyseľný. Takéto **psychotické dekompenzácie vyžadujú rovnako akútnu starostlivosť psychiatrickú, práve pre nebezpečnosť pre seba a svoje okolie. V inkriminovanom čase obvinená trpela psychotickou dekompenzáciou, čiže mala choromyseľný úsudok, jej ovládacie a rozpoznávacie schopnosti boli vymiznuté.** V čase znaleckého vyšetrenia bol stav stabilizovaný, čomu predchádzala aj hospitalizácia na psychiatrickom oddelení v PN Kremnica, kde bola nastavená na adekvátnu psychofarmakologickú liečbu typu atypických antipsychotík, teda liekov, ktoré danú psychopatológiu odstraňujú. Stav obvinenej bol v čase znaleckého psychického vyšetrenia stabilizovaný, v liečbe spolupracovala, čo je predpoklad do budúcnosti toho, že psychotickým atakom pri záťaži by sa dalo predchádzať, preto je pre obvinenú nevyhnutná spolupráca so psychiatriou a pravidelná farmakoterapia a z týchto dôvodov ako znalkyne **navrhovali ambulantnú ochrannú psychiatrickú liečbu.** Práve u takéhoto typu poruchy osobnosti dochádza častejšie k záťaži a u obvinenej treba rovnako zohľadniť aj nižší intelekt a jednoduchú štruktúru osobnosti k psychotickým dekompenzáciám.

Znalkyňa XXXXX vo svojej výpovedi dňa 15.10.2020 uviedla, že bola uznesením vyšetrovateľa podľa § 142 ods. 1 Trestného poriadku v tejto trestnej veci pribratá ako znalkyňa z Odvetvia psychiatria a spolu so znalkyňou XXXXX podala dňa 08.07.2020 znalecký posudok pod č. XXXXX, na ktorého záveroch zotrúva v plnom rozsahu. Obvinená XXXXX trpí poruchou osobnosti emočne nestabilnou hraničného typu, čo nie je duševná choroba alebo porucha v pravom zmysle slova, avšak jej stav v čase páchania skutku bol **depresívne psychotická dekompenzácia uvedenej osobnosti, čo radia v psychiatrii pod diagnózu F28, t.j. iná neorganická psychotická porucha, ktorá už spĺňa kritériá duševnej poruchy ako takej.** Nie každá porucha osobnosti dekompenzuje do obrazu psychózy, čo však

u obvinenej nastalo. Obvinená preto v čase páchania tohto skutku mala natoľko narušené jednotlivé psychické funkcie a najmä kontakt s realitou, **že nemohla rozpoznať protiprávnosť tohto konania alebo ovládať svoje konanie**. Vzhľadom k tomu, že menovaná sa podrobuje pravidelnej liečbe antipsychotikom na základe nariadenia súdu, jej pobyt na slobode v súčasnej dobe z psychiatrického hľadiska nie je nebezpečný, preto u nej **navrhli ochrannú psychiatrickú liečbu ambulantnou formou**.

Do spisového materiálu boli zabezpečené taktiež listinné dôkazy a to najmä trestné oznámenie, rodné listy maloletých detí, úradné záznamy zo šetrenia, správy k osobe obvinenej z ÚPSVaR XXXXX zo Sociálnej poisťovne, pobočka XXXXX z Obce XXXXX a z Union, Zdravotnej poisťovne.

Obvinená nebola doposiaľ priestupkovo riešená a bola jedenkrát súdne trestaná trestným rozkazom Okresného súdu XXXXX sp. zn. XXXXX zo dňa 22.03.2016 právoplatným dňa 12.04.2016 pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b/ Trestného zákona, za čo jej bol uložený trest odňatia slobody na 5 mesiacov, ktorého výkon jej bol odložený na skúšobnú dobu v trvaní 12 mesiacov, pričom sa na ňu hľadí, akoby nebola odsúdená.

Podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona, kto najmenej dva mesiace v období dvoch rokov neplní, čo aj z nedbanlivosti, zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrovať iného, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

Podľa § 122 ods. 13 Trestného zákona, ak obvinený pokračuje v konaní, pre ktoré je stíhaný, aj po oznámení vznesenia obvinenia, posudzuje sa také konanie od tohto procesného úkonu ako nový skutok; to neplatí, ak ide o trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207. V takom prípade ide o pokračovanie konania až do doby, kým je vyhlásený rozsudok súdu prvého stupňa alebo pokiaľ sa súd druhého stupňa neodobral na záverečnú poradu.

Pre trestnosť činu sa vyžaduje naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty toho ktorého trestného činu (subjekt, subjektívna stránka, objekt, objektívna stránka). V prípade absencie čo i len jedného z nich nemožno vyvodzovať trestnoprávnu zodpovednosť.

Objektom prečinu zanedbania povinnej výživy je nárok na výživu, pokiaľ je založený na ustanoveniach zákona o rodine, teda priamo z neho vyplýva.

Z hľadiska subjektívnej stránky postačuje aj zavinenie z nedbanlivosti, prípadne úmyselné zavinenie (§ 15, § 16 Trestného zákona).

Objektívna stránka tohto trestného činu v ustanovení odseku 1 spočíva v zavinenom neplatení výživného alebo neposkytovaní zodpovedajúceho plnenia v naturálnej forme, v dôsledku čoho vznikne na výživnom dlh.

V danej trestnej veci z vykonaného dokazovania, po zhodnotení dôkazov vo svojom súhrne ako aj každého jednotlivo v zmysle ustanovenia § 2 ods. 12 Trestného poriadku jednoznačne vyplynulo, že sa skutok stal a tento spáchala obvinená, keď v období od septembra 2018 k dnešnému dňu úmyselne riadne a včas neplnila svoju vyživovaciu povinnosť, ktorá jej vyplýva priamo zo zákona.

Páchateľom tohto trestného činu môže byť len osoba, ktorá má povinnosť vyživovať alebo zaopatrovať iného, avšak je potrebné akcentovať, že aby niekto bol subjektom (páchateľom) trestného činu, musí sa jednať o fyzickú osobu, príčetnú a v čase spáchania trestného činu staršiu ako 14 rokov veku.

Podľa § 23 Trestného zákona, kto pre duševnú poruchu v čase spáchania činu inak trestného nemohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný, ak tento zákon neustanovuje inak.

Nepríčetnosť je okolnosťou vylučujúcou trestnú zodpovednosť. Nedostatok rozpoznávacej a ovládacej schopnosti nemusí byť daný súčasne. Stačí, ak u páchatela chýba jedna z týchto schopností (môžu však chýbať aj obidve).

Vzhľadom na vyššie uvedené závery znaleckého dokazovania, doplnené výpoveďami znalkýň, ktoré potvrdili, že obvinená v čase páchania skutku trpela neorganickou psychotickou poruchou, ktorá spĺňa kritériá duševnej poruchy ako takej, a v dôsledku ktorej jej rozpoznávacie aj ovládacie schopnosti boli v čase páchania skutku vymiznuté, nemohla rozpoznať protiprávnosť svojho konania pre spoločnosť ani svoje konanie nemohla ovládať, a teda bola v čase skutku nepríčetná, nemožno voči nej, pre absenciu subjektu trestnoprávnej zodpovednosti, ako jedného z obligatórnych znakov skutkovej podstaty prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona, vyvodzovať trestnoprávnu zodpovednosť.

Podľa § 215 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku, prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný.

S poukazom na citované ustanovenie s vyššie uvedené skutočnosti som potom rozhodla tak, ako je to uvedené v enunciiate tohto rozhodnutia a trestné stíhanie obvinenej zastavila.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, do troch pracovných dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok. (§ 185 a nasl. Tr. por.)

JUDr. Zuzana Bálintová
prokurátorka